

Samrådsredogörelse – Avfallsplan för Tranås kommun med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning

Vi har genomfört samråd av kommunens avfallsplan med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Vi har fått in 14 yttranden under samrådet.

I denna samrådsredogörelse beskriver vi samrådet och sammanfattar de olika synpunkterna. Vi beskriver även vilka ändringar som vi har gjort i avfallsplanen efter samrådet.

Så här gick samrådet till

Vi startade samrådet den 4 maj och avslutade det den 15 juni 2020. Vi beviljade kommunens nämnder förlängd svarstid fram till 31 augusti. Projektavdelningen har ansvarat för att genomföra samrådet.

För att uppmärksamma samrådet publicerade vi en nyhet på kommunens hemsida och la ut en film på kommunens Facebook-sida. För alla som var intresserade fanns en egen sida på tranas.se där förslaget kunde läsas. Synpunkter gick att lämna direkt på sidan via ett formulär eller skickas in via mail. Låneexemplar fanns också på kommunens servicekontor *Tranås Direkt*.

Information om samrådet skickade vi ut via mail till kommunens nämnder, avdelningarna inom teknik- och griftegårdsnämndens ansvarsområde, kommunala bolag, Länsstyrelsen i Jönköping, närliggande kommuner, de större fastighetsägarna och särskilt berörda organisationer samt avfallsföretag inom kommunen, enligt bilaga 1 – Sändlista för samråd.

Vi annonserade i Tranås tidning den 9 maj 2020 och i Tranåsposten och Annonssbladet den 13 maj 2020. Flera av kommunens nämnder bjöd in projektledaren till deras möten för en presentation av förslaget.

Synpunkter som vi fått in under samrådet

Synpunkter inlämnade på kommunens hemsida

En person lyfter att information måste komma ut på flera språk och muntligt, så att alla kan ta del av samma information och förstå hur viktigt det är att sortera samt lämna avfallet på rätt ställe. Hen föreslår att man kan ha fler ställen där man kan lämna stora kartonger, möbler med mera, kanske en i varje ände av staden.

En annan person påpekar att det inte är en bra idé att mäta matavfall då Eksjö och flera andra kommuner gjort det för några år sedan. De fick inget bra resultat och det var slöseri med tid.

Kommentar på synpunkterna

Vi tar med oss att tänka på att göra informationen tillgänglig för alla när vi genomför åtgärderna i planen. I planen finns en åtgärd om att utreda en mobil återvinningscentral just med syfte att utöka servicen i olika delar av kommunen.

Vi instämmer med att själva mätningen inte ger någon effekt i sig, men vi är övertygade om att när vi får upp ögonen på all mat vi slänger så kommer det starta igång åtgärder, vilket är det som behövs för att nå målet.

Kristdemokraterna i Tranås

Kristdemokraterna tycker att hela planen är mycket genomtänkt, med många bra initiativ och förslag. De tycker att minska matsvinn är oerhört viktigt och de är positiva till att starta upp återbruksinsamling på återvinningscentralen för att underlätta återanvändning.

De lämnar följande synpunkter:

1. Skolan bör lyftas fram som en viktig aktör för genomförandet av planen.
2. För att skapa förtroende för återvinningssystemet är det viktigt att kommunen går före genom eget proaktivt arbete och kurs- och informationsverksamhet. Förtroendet kan även ökas genom transparens och information till invånare och företag.
3. Inom arbetet med att förebygga avfall kan en dialog initieras med tillverkningsföretagen i kommunen.
4. Som alternativ till delat kärl kan längre hämtningsintervall införas under tiden september till april, vilket skulle spara transporter. Hushåll med stor sopmängd skulle kunna erbjudas större kärl som kompensation.
5. Uppföljning av matsvinn i skolor och på särskilda boenden bör göras terminsvis, för att öka motivationen och minska matsvinnet. Som exempel på åtgärder nämner de att ändra beställning av portionsantal, ändra portionsstorlek så den stämmer med behov, mindre tallrikar och engagera elevrådet.
6. Tranås kommun kan uppmana företagen i Tranås att starta en bilpool med tillgång till nya bilar i olika storlekar, både för privatpersoner och företag.
7. Kvarternära insamling skulle möjliggöra utsortering av nya fraktioner på ett enkelt sätt. Sopkärl till varje hushåll behövs inte och sopbilen behöver inte köra in på varje gata. Insamlingsplatsen kan bli en naturlig mötesplats för grannarna.
8. Det behöver bli roligare att slänga skräp på offentliga platser, med papperskorgar som har rolig utformning eller bilder som är utbytbara.

9. Förslaget om en skräppåse för det rörliga friluftslivet kan utökas till fler områden än sjön Sommen.
10. Kommunen ska ligga i framkant och söka bidrag för att utveckla avfallshanteringen. Sanktionsavgifter är ett tydligt instrument för att öka återvinningen.

Kommentarer på Kristdemokraternas synpunkter

1. Skolan har lagts till som en viktig aktör i avfallsplanen.
2. Synpunkten är helt i linje med avfallsplanens mål och åtgärder.
3. Vi tar med oss synpunkten i arbetet med att genomföra avfallsplanen.
4. Om idén är möjlig kan inte avgöras utan en större utredning. Med dagens lokala avfallsföreskrifter är den inte genomförbar.
5. Efter att åtgärder har vidtagits för att minska matsvinn är det viktigt att göra en uppföljande mätning. Åtgärden har förtydligats med detta.
6. En ny åtgärd har lagts till i handlingsplanen under målet om Hållbar konsumtion, som handlar om att hitta samarbetsformer med näringslivet.
7. Kvarternära insamling är en intressant lösning, främst i nya områden men även i befintliga kvarter. Särskilt i områden med flerbostadshus kan detta utvecklas mer. I åtgärden om Bostadsnära insamling har kvarternära insamling lagts till som exempel.
8. Beskrivningen till åtgärden om Sortering på stan har kompletterats med utformning av behållare.
9. Vi har förtydligat i åtgärdens beskrivning att även naturområden ingår.
10. Vi instämmer och bevakar möjligheterna att söka bidrag.

Miljöpartiet de gröna i Tranås

Miljöpartiet tycker att det är mycket bra att kommunen arbetat fram en ny avfallsplan. De är positiva till att införa miljöbox för farligt avfall och de tycker att det är bra att små deponier uppmärksammas. De lämnar följande synpunkter:

1. Insamlingssystem med 8-facks kärl ska införas.
2. Slam från reningsverket är inte tillräckligt rent för att återföras till jordbruksmark. De hänvisar till deras motion om att rena avloppet från kemikalier och läkemedel.
3. Dricksvatten ska inte användas för att transportera toalettavfall.
4. Lakvattnet från Norraby deponi är en risk för sjön Sommen.

Kommentarer till Miljöpartiet de grönas synpunkter

1. Som lagstiftningen ser ut just nu har inte kommunen rådighet över insamlingen av förpackningar. Däremot innehåller avfallsplanen en viljeriktning att gå över till det system som ni föreslår i åtgärden om Bostadsnära insamling.
2. Det avloppsslam som sprids på jordbruksmark klarar de nationella regler som finns för slamspridning idag.
3. Synpunkten om dricksvattenanvändning tar vi med oss till arbetet med VA-planen.
4. Det pågår ett projekt om hur lakvattnet kan renas lokalt i Norraby istället för att ledas till reningsverket.

Vänsterpartiet i Tranås

Vänsterpartiet tycker att planen är ett verktyg för att stärka arbetet med att utveckla vår kommun i riktning mot en cirkulär ekonomi - ett hållbart samhälle, och ställer sig bakom de tio målen. De framför följande synpunkter:

1. Etableringen av en ny återvinningscentral ska få högsta prioritet och genomföras under planperioden. De har två förslag på lokalisering: Höganlofts industriområde/Bredkärr och kommunens mark vid Mölarp.
2. Viss återbruksverksamhet bör införas redan idag på den befintliga återvinningscentralen. De tipsar om "Byggboden" i Jönköping, som är ett återbruk för byggavfall för privatpersoner. De bifogar även Vänsterpartiets motion "Ny återvinningscentral med nya funktioner" från 2017 som beskriver vilka funktioner som kan finnas med på en ny återvinningscentral.
3. Det är viktigt att medborgarna involveras i arbetet och att uppföljning av mål och nyckeltal presenteras brett i kommunen. De bifogar kommunfullmäktiges strategi för medborgardialog i Tranås kommun.
4. Städning av utomhusmiljöer vid skolor och förskolor kan göras av eleverna ur ett pedagogiskt perspektiv.
5. De lyfter fram nya regler som är på gång inom bygg- och rivningsavfall och textil. Källsorterat bygg- och rivningsavfall ska kunna tas emot på återvinningscentralen.

Kommentar till Vänsterpartiets synpunkter

1. Tidsplanen har behållits i planen. Åtgärden är prioriterad och startar 2021. Vi tror däremot att lokaliseringsfrågan och behovsutredningen kan ta tid för att få den nya återvinningscentralen så bra som möjligt. Vi har lagt till i beskrivningen att åtgärden även omfattar planering av en flytt.
2. Ett arbete pågår hos VA- och avfallsavdelningen för att hitta lösningar för att införa återbruk i mindre skala på Norraby återvinningscentral.
3. Avfallsplanen har kompletterats med att verksamhetsplan och uppföljning av nyckeltal ska presenteras på kommunens hemsida. Vi tar med oss möjligheten att använda medborgardialog under planperioden.
4. Städning av utomhusmiljöer vid skolor och förskolor handlar främst om nedskräpning som sker utanför skoltid.
5. Bilaga 5 har kompletterats med nya regler inom bygg- och rivningsavfall.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden ser positivt på förslaget till ny avfallsplan och ställer sig i stora delar bakom förslaget. De framför följande synpunkter:

1. Ekonomiska medel och personal saknas inom förvaltningen för att ta på sig huvudansvar för åtgärden för att skapa en sorteringsstandard för kommunens arbetsplatser. Det föreslår istället att huvudansvaret flyttas till teknik- och griftegårdsnämnden eller kommunstyrelsen.

Kommentar till Barn- och utbildningsnämndens synpunkter

1. Åtgärden har delats upp i två åtgärder. Huvudansvaret för att ta fram en sorteringsstandard har ändrats till teknik- och griftegårdsnämnden och Tranås bostäder har lagts till som deltagare. Huvudansvaret för att införa sorteringsstandarden har ändrats till kommunstyrelsen och vid införandet prioriteras skolan.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden ställer sig bakom en väl formulerad avfallsplan.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen tycker att åtgärden att ha med förebyggande av avfall i kommunens upphandlingar är realistisk. De anser även att åtgärden att ansluta kommunen till en digital brevlåda är ett bra förslag för att minska portokostnader, öka kundnyttan och miljövinster. De bedömer att utredningen av en ny återvinningscentral och en plan för hållbar hantering av schaktmassor bör kunna utföras inom utsatt tidsram.

Kommunstyrelsen lämnar följande synpunkter:

1. De framför att avfallsplanen kommer vägas mot andra angelägna satsningar och att de åtgärdsförslag som presenteras inte är inarbetade i budgeten och initialt leder till kostnader. Detta kan vara ekonomiskt och personellt utmanande för nämnder som redan befinner sig i en ansträngd situation. Kompetens kan saknas och det finns åtgärder som ligger långt ifrån förvaltningens verksamhetsområde. Behovet av prioritering och finansiering av åtgärderna behöver tydliggöras. Verksamhetsplanen bör ha längre tidsperspektiv än ett år.
2. Återbruk av inventarier fungerar väl via lokalen på Vitsippan och fler förvaltningar är välkomna att lämna och hämta inventarier där.
3. TaGe-hyllor ska inte omfatta privata saker. Det finns istället en väl fungerande secondhandverksamhet som drivs av föreningslivet i Tranås.
4. Åtgärden om en prylpool bör tas bort. En väl fungerande prylpool finns redan för inventarier, bilar, cyklar och mötesutrustning med mera.
5. I åtgärden om att ta med avfallsfrågor tidigt i samhällsplaneringen så är det inte genomförbart att välja avfallssystem vid planering av nya bostadsområden, eftersom teknikval inte kan styras i detaljplanen.

Kommentarer till Kommunstyrelsens synpunkter

1. Kommunens avfallsplan är ett viktigt styrdokument och en förutsättning för att nå nationella och globala mål om social-, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Kostnadsansvaret har förtydligats i handlingsplanen. Verksamhetsplanen har ändrats till att omfatta två år.
2. Positivt initiativ som bör utvecklas i samarbete med det återbruk av inventarier som arbetscentrum har.
3. Privata saker har tagits bort från åtgärden.
4. Den prylpool som finns idag är inte känd av alla arbetsplatser på kommunen och det finns många verksamheter som inte kommit igång med prylpooler av olika slag. Åtgärden finns kvar men har formulerats om så att den handlar om att utveckla de befintliga prylpoolerna.
5. Åtgärden avser inte att reglera val av avfallslösning på plankartan i detaljplanen. Istället handlar den om att i tidigt skede utreda vilken som är den bästa lösningen på platsen, eftersom det är en viktig aspekt för att styra mot ett hållbart samhälle. En kvartersnära lösning eller egna kärl har helt olika förutsättningar när trafikflöden och markanvändning planeras. I själva detaljplanen handlar det om att skapa förutsättningar så att den bästa lösningen kan etableras utan att den strider mot detaljplanen. Åtgärdens beskrivning har kompletterats med att riktlinjer för val av avfallslösning tas fram och texten i avfallsplanen om fokusområdet Avfall i planeringen har justerats.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden konstaterar att de föreslagna åtgärderna inte är inarbetade i budget och initialt kommer leda till kostnader. De lämnar följande synpunkter:

1. Det rörliga friluftslivet är utspritt i hela kommunen. De önskar ett förtydligande av åtgärden att dela ut återanvändbara skräppåsar angående omfattning, utförande och fördelning av kostnader.
2. De framför att det är stor skillnad på vad som behöver åtgärdas för att skapa en sorteringsstandard, både mellan kontorsarbetsplatser och verksamhetslokaler, och mellan olika verksamheter. De vill att detta förtydligas.
3. När det gäller åtgärden om TaGe-hyllor är det viktigt att inte ta bort möjligheterna för föreningslivet att få intäkter via secondhandinsamling och försäljning.
4. Det är viktigt att återbruk på återvinningscentralen görs i samarbete med föreningslivet.

Kommentar på Kultur- och fritidsnämndens synpunkter

1. När åtgärden startar upp görs en detaljerad planering av kampanjens upplägg. VA- och avfallsavdelningen har lagts till som deltagare till åtgärden. Beskrivningen har förtydligats med att det skräp som läggs i påsarna ta med hem och att påsen används flera gånger.
2. Vi har tagit med många deltagare i åtgärden för att fånga upp alla olika behov. I beskrivningen till åtgärden framgår att flera olika varianter behöver tas fram.
3. Privata saker har tagits bort från åtgärden.
4. Synpunkten är helt i linje med handlingsplanens åtgärd om återbruk på ÅVC:n.

Socialnämnden

Socialnämnden lämnar följande synpunkter:

1. Socialförvaltningen ska läggas till som deltagare till åtgärden om att mäta matsvinn.
2. Startår för åtgärden om att minska engångsmaterial ska flyttas fram till 2023.
3. Universitet och högskola ska läggas till som viktiga aktörer för genomförandet av planen.
4. I åtgärden om TaGe-hyllor vill de att privata saker ska tas bort från åtgärden, eller som alternativ endast ske digitalt.

Kommentarer till Socialnämndens synpunkter

1. Socialförvaltningen har lagts till som deltagare för åtgärden. Även skolor och förskolor har lagts till som deltagare. Båda kan beröras av de åtgärder som mynnar ut av att mäta matsvinnet.
2. Startåret har flyttats fram till 2023.
3. Universitet och högskola har lagts till som viktiga aktörer i avfallsplanen.
4. Privata saker har tagits bort från åtgärden.

Boxholms kommun, miljönämnden

Boxholms kommun tycker att planen är överskådlig och väl genomtänkt och med stöd av den borde Tranås kommun kunna klättra uppåt i avfallstrappan.

Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI)

FTI tycker planen är bra skriven och har inga synpunkter på planen.

Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Tranås kommungrupp

LRF lämnar följande synpunkter:

1. Det ska vara smidigt och enkelt att lämna avfall och återvinna, för då hamnar mer material rätt. Samma regler och krav på dokumentation för stora och små företag ökar risken att små företag inte kan ta hand om avfallet på rätt sätt när det blir för svårt och krångligt.

Kommentar till LRF:s synpunkter

1. Att insamlingen ska vara smidig och enkel är helt i linje med avfallsplanens mål. Det ska finnas en igenkänningsfaktor var man än befinner sig.

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Länsstyrelsen konstaterar att avfallsplanen i stort följer Naturvårdsverkets föreskrifter om avfallsplaner och har inga synpunkter på planen.

Övriga ändringar

Under sommaren 2020 infördes flera nya lagar inom avfallsområdet och det finns oklarheter kring producentansvaret för returpapper och det tillståndspliktiga insamlingssystemet av förpackningar och returpapper som ska införas 2021. Avfallsplanen och bilaga 5 har uppdaterats med detta.

Ett nytt skyltsystem med gemensamma symboler för hela nordens lanserades 1 juli 2020 och åtgärder där bildspråk ingår har kompletterats med detta.

Vi har gjort en genomgång av dokumentet så att det klarar nya krav för tillgänglighet, enligt webbdirektivet. Främst handlar det om att vi har lagt in alternativtexter till bilder, förenklat diagram och sett över formatmallar.

Emma Wahlström
Miljöingenjör, Projektavdelningen

Bilagor

1. Sändlista för samråd